

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravištvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjevo ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 259.

V Ljubljani, v soboto 11. novembra 1899.

Letnik XXVII

Državni zbor.

Dunaj, 10. nov.

Izgredi na Moravskem.

Sinoči je zbornica ob 11. uri končala debato o državnih podporah vsled povodenj in drugih elementarnih nezgod ter sprejela načrt zakona brez premembe in okoli 40 raznih resolucij. Od slovenskih poslancev je govoril posl. Pfeifer, ki je vladi toplo priporočal, naj se ozira tudi na kranjsko deželo. Poslanec Biankini je vlado opozarjal na bedo v Dalmaciji.

Danes zbornica nadaljuje debato o vladni izjavi glede izgredov na Moravskem. Začetkom se je se je dr. Funke kot načelnik levičarskih generolov razkoračil nad predsednikom dr. Fuchsom, zakaj se seje že končujejo ob 3. uri popoldne in zakaj niso seje tudi ob sobotah in ponedeljkih. To očita oni dr. Funke, ki je sam mnogo pripomogel, da parlament dve leti ni ničesa storil. Predsednik mu je dobro zasolil, da ga prosijo tudi mnogi levičarji, naj bi se seje končavale že ob 3. uri in da sta sobota in ponedeljek prosta dneva. In sinoči, ko je bila na dnevnem redu jako važna vladna predloga, je bilo v zbornici le malo nad 100 poslancev. Dr. Funke je na to obmolnil.

Prvi današnji govornik, češki poslanec Adamek, je jako stvarno in spretno med živahnim odobravanjem kritikoval vladno postopanje na Moravskem. Izgredi so posledica dejstva, da je vlada preklicala jezikovni naredbi. Umor v Polni ni bil povod izgredom. Da pa ljudstvo izraža svojo nevoljo osobito proti židom, je vzrok ta, ker židje mej češkim narodom izrabljajo svoj vpliv, svojo denarno moč proti češkemu narodu za Nemce. To niso verski nagibi, marveč le gospodarski in politični. Kar pa je včeraj Türk kvasil o češki

nelojalnosti v 17. in 18. stoletju, je tako bedasto, da ni vredno odgovora. Češki narod se ne boji boja, ki mu ga je sedanja vlada vsilila, in ga bode tudi izvojeval.

V imenu poljskega kluba je dr. vitez Kozlovski izrazil obžalovanje, ker je vlada preklicala jezikovni naredbi brez vsacega nadomestila. Krvavi izgredi na Moravskem so posledica pristranskega postopanja sedanje vlade. A tudi izgredi bi se ne bili vršili v toliki meri, ko bi politična oblastva postopala treznejše in mirneje. Teklo je mnogo krvi, ker so oblastva prenaplo uporabila skrajna sredstva. Zato je umestno, da se vrše o teh žalostnih dogodkih natančne in nepristranske preiskave.

Na to poseže v debato dr. pl. Körber, minister za notranje posle, ki opravičuje politična oblastva na Moravskem. Naravno, da mora kot šef zagovarjati podrejene mu organe, toda dr. pl. Körber je danes bil jako nesrečen v besedah. Vzbudil je s svojimi izvajanjmi toliko nevoljo in razburjenost mej češkimi poslanci, da je valed velikega krika moral pretrgati svoj govor. Češki poslanci so mu vedno klicali: Tu govori okrajni glavar, ki skuša zagovarjati in opravičevati svoje nepremišljeno postopanje. Ker je bil hrup vedno silnejši in se je bilo bati izgredov v zbornici, je predsedujoči Lupul za nekaj časa sejo pretrgal. Ko so se nemiri poglobili, je dr. pl. Körber končal svoj zagovor, ki je napravil jako slab vtis. Pač pa so mu ploskali nekateri levičarji, kar ravno dokazuje, koliko objektivne resnice je v naročenih poročilih.

D'Elvert, brnski poslanec, ki je navzlic svojem tujemu pokolenju zagrizen Nемец, je dolgo in široko govoril o češki nestrpnosti in nemški kulturi. Mož je toliko predrzen, da govori o zatiranju nemštva na Moravskem, kjer je poleg

1.600.000 Čehov komaj 600.000 Nemcev, a navzlic temu Nemci vladajo v deželi. S takimi zaslepljenci je nemogoča vsaka postena sprava.

Znani antisemit Schneider je zabaval zbornico z raznimi svojimi dovtipi. Navajal je iz raznih knjig mej glasnim smehom trditve, da so židje le mrčes v zanemarjenih krščanskih kožuhih. Schneider je seveda trdnega prepričanja, da so vsi izgredi na Moravskem le protižidovskega značaja. Mahal je neusmiljeno po židih na levo in desno ter vzbujal mnogo veselosti. Končal pa je svoj govor, naj se Nemci spametujejo in spravijo s Slovani proti židovski moči.

S tem je bila današnja seja končana.

Kvota.

Že nad dve leti se vrše obravnave glede kvote. Badenijeva vlada je bila v tem oziru storila to napako, da je iz nagodbenih predlog izločila vprašanje glede kvote, to je, popustila takozvani »unctim«. Ogrri sedaj mešetarijo, in zaradi »ljubega miru« bode zopet Avstrija plačala račun. Kakor znano, določa vsaka kvotna deputacija ključ za določitev kvote na podlagi dohodkov. Tako vlada izkazuje za Avstrijo od l. 1886 do 1897 dohodkov 4953:8 milijonov. Na podlagi teh računov bi bilo razmerje 60.92 : 39.08. Ogerska deputacija pa vedno odšteva posamezne dohodke, kakeršnih Avstrija nima pod istimi naslovi, in pride do zaključka, da bi ogerska kvota znašala k večjemu 30.23%. To pa kaže, da kvotni deputaciji nikakor ne rešita tega vprašanja. Sinoči je imela avstrijska deputacija sejo, v kateri je označila svoje prejšnje stališče ter izvolila sedmorico, da se pogaja z Ogrri. Vsa pogajanja pa so le še formalnost, da vladi dobita podlago za nadaljne obravnave. In vladi utegneta rešiti to vprašanje.

Kakor znano, je za Ogersko že potrjen takozvani porazdelitveni zakon, po katerem se bode

LISTEK.

Črna zgodovina.

Po metodi »Slovenskega Naroda«.

Vsakdo izmed pristašev naše stranke je sicer popolnoma prepričan, da je klerikalizem nevaren, zelo nevaren, kakor vesoljnemu človeštvu, tako tudi posamezniku, osobito pa državi. Toda ne samo pristašem naše stranke, tudi vsakemu nepristranskemu človeku bode škodljivost klerikalizma popolnoma jasna, ako prebere, kar v sledečem ob roki zgodovine kažemo slavnemu občinstvu. Luč kritične vednosti prošinja neizprosno tudi grozne teme klerikalne preteklosti. V jasnem solncu nepristranske vede kaže se nam klerikalizem v vsej svoji grozoti.

Kako nevaren element v državi so klerikalci, o tem je imel dosti prilike prepričati se vže Neron, ta ljubitelj vede, umetnosti in harmoničnega, zdravega uživanja. Neron je uvidel nujno potrebo, velikansko napredujočemu Rimu preskrbeti ceno razsvitljavo. Takrat pa še niso poznali plina in tudi elektrika jim je bila neznana. Kaj torej storiti? Dal je napraviti iz klerikalcev cene in dobre baklje, ki so s svojo lučjo prav primerno razsvet-

ljevale ulice in trge večnega mesta. Toda klerikalci se niso hoteli žrtvovati za občni blagor. Kakor so nedavno v Ljubljani zabavljali radi predrage električne razsvitljave, tako jim je tudi takrat Neronova razsvitljava bila predraga, ker so morali zanjo dajati svoje dragoceno življenje. Skrivali so se po katakombah, in Neron imel je dosti preglavice in skrbi, predno je spravil potrebno število bakelj na ulice. Klerikalci pa še danes črnijo tega moža, dasi hvalijo Luegerja radi upeljave nove razsvitljave na Dunaju, in vendar Neron ni storil družega, nego upeljal novo razsvitljavo. Klerikalnih zgodovinarjev tedaj ne smemo poslušati, ker potvarjajo zgodovino.

Tako so torej državi sovražni ti klerikalci. Svoje interese postavljajo nad državne. To je priznal celo papež Klemen MDCCCXCVI. Klerikalci bodejo najbrže to zgodovinsko dejstvo skušali utajiti, pa ne bode šlo! Ali ni bil res Klemen papež? Ali ni MDCCCXCVI res rimska številka, vi rimski katoliki? Mi sami smo jo videli nad cerkvenimi vrati! Torej ta papež je rekel, da sta klerikalizem in jezuitizem nevarna, in odpravil je oba. Toda njegov naslednik Pij je zopet oba na novo vpeljal. Pri tem napornem delu izgubil je rimsko številko svojega imena, in obtorej nam

je ni treba navajati, kar bode vsekako zelo jezilo klerikalce, ki tako radi kritikujejo naše rimske številke.

Sploh si prilastujejo klerikalci sodbo nad vsem in vsakem. Kedo ne pozna zloglasnih Gracijanovih dekretov? S temi dekreti je ta papež hotel zapovedovati vsemu svetu. Viljema Tella, to svitlo zvezdo na nebu človeštva, ki je ravno takrat osvobodil Švico, prokletel je z dekretom ta papež, dočim je ravno takrat umrlega Gesslerja z drugim dekretom ta papež proglasil svetnikom in ukazal častiti njegov klobuk, kar je napotilo Schillerja, da je spisal v obliki drame svoj plamteči protest proti takemu početju. Z drugim dekretom prepovedal je papež Gracijan, učiti se latinščine razun besed »Te Deum laudamus« in »Gloria«. Tako je hotel ljudstvo držati v večni duševni temi.

Svitla prikazen v zgodovini pa je, to moramo reči, Miroslav, pa ne papež. Ta mož je s posebnim breve v »Slov. Narodu« sinoči prepovedal duhovnom hoditi po trotoarju, marveč jim je zaukazal hoditi sredi ceste. Ali je to pomagalo, nam zgodovina ne poroča. Najbrže se ti čruhi za to prekoristno zapoved niso zmenili in jo bodejo celo smešili. Kaj je tem ljudem tak breve!

v bodoče užitninski davek od sladkorja, žganja, piva itd. plačeval ondi, kjer se bodo živila porabljala, a ne kjer se proizvajajo. S tem novim zakonom, katerega avstrijski parlament pa ni še vsprejel, imeli bodo Ogrri nad 4 milijone gld. dobička. In za ta dobiček bode mogla ogerska vlada pri višji kvoti dati kompenzacijo ali odškodnino. Zato je že grof Thun mej kvoto in porazdelitvenim zakonom zahteval »unctime«.

Ali ta dogovor še velja ali ne, ni znano, a gotovo je, da večina avstrijske zbornice nikdar ne pritrdi predloženemu načrtu zakona glede užitninskih davkov, dokler Ogrri ne zvišajo svojega prispevka k skupnim državnim stroškom. Ogrri imajo torej most že narejen, a žal, da zopet na avstrijske stroške. In tako smemo že danes trditi, da bode kvota do 1907 leta 65 : 35. Z drugimi besedami: stara krivica glede kvote ostane v drugi obliki v veljavi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. novembra.

Komisija za državne dolge in § 14.

Imenovana komisija je provzročila predvčeršnjim naši vladi zelo neprijetno presenečenje, ker je odklonila njeno zahtevo, naj se v svrhu uravnave valute izda v osrednji državni blagajni se nahajajoča svota 59.159.475 gld. v zlatu, in sicer z motivacijo, da je s pomočjo § 14 izdana naredba o uničenju državnih bankovcev, o uvedbi kronske veljave in o podaljšanju bančnega privilegija predložena državnemu zboru v ustavni pretres in toraj komisija pred konečnim ukrepom parlamenta ničesar ne more ukreniti. Komisija, v kateri sede posl. Fuchs, Blažek, Kozlovski, Doblhoff in člana gospodske zbornice Czedit in Montecuccoli, je izrekla, da mora biti zakon in ne naredba, ako se hoče uravnati tako važno zadevo in sicer v dobi, ko deluje parlament. Z vlado sta glasovala Czedit in Doblhoff, proti pa Blažek in Kozlovski, odsoten je bil pa Montecuccoli. Pri enakosti glasov se je predsednik dr. Fuchs izjavil proti vladi in zmagala je desnica. Komisija za državne dolge je toraj zabranila vladi porabiti 59.1 milj. gld. v zlatu zato, da se vničijo bankovci po 5 in 50 gld. in mesto teh nakupi za 20 milj. gld. srebra za kovanje novcev po pet kron, za preostanek naj pa banka izda bankovce po 10 kron. Največje politične važnosti pa je sklep v tem oziru, ker vlada nič več ne pride v položaj, da bi mogla vsprejeti imenovani znesek. Desnica je pa s tem sklepom zopet pokazala, kako bedasta je trditev levičarjev, češ da je prijateljica § 14.

Stališče poljskega kluba v državnem zboru. Budimpeštanski »Lloyd« objavlja v jedni zadnjih številkih dopis nekega odličnega člana poljskega kluba o stališču poljskega »Kola« v parlamentu. Dopisnik pravi mej drugim: Poljski klub bo vedno zastavljal svoje moči za državne potrebe. Toda mej te ne spadajo samo volitve v de-

legacijo, proračun in druge take stvari, marveč po mnenju Poljakov tudi ohranjenje sedanje veđine. Poljski klub meni, da je trajno zboljšanje razmer v Avstriji mogoče le tedaj, ako se udeležujejo vlade trije glavni narodi v Avstriji, Nemci, Čehi in Poljaki. Zveza mej Nemci in Poljaki ne zadostuje, ravno tako ne samo ona mej Čehi in Poljaki. Dokaz zato je obstrukcija Čehov v prvi in Nemcev v drugi koaliciji. Klub upa, da se ta ideja: narodna koalicija, kmalu uresniči in v to svrhu bo posvetil vse svoje moči. — Član poljskega kluba v tem svojem programu prav nič ne upošteva Slovencev in Hrvatov, konečno pa tudi ne to, kaj poreko Čehi k temu, da jih Poljaki spravljajo v zvezo z zagriženimi nasprotniki.

Spremembe v avstrijskih namestništvih. Pri svojem nastopu je sedanja vlada sicer izjavila, da ne mara izvršiti nikakih sprememb pri avstrijskih namestništvih ter da hoče to delo prepustiti svojemu nasledniku. A sedaj se je pokazalo, da s spremembami grof Clary tako dolgo ne bo mogel čakati. Grof Coudenhove se je neki zameril Čehom in Nemcem, ravno tako tudi moravski namestnik baron Spens-Booden ne uživa več potrebnega zaupanja, grof Merveldt je že popolno utrujen, namestnik grof Goëss pa menda več ne ugaja osrednji vladi, ker dela politiko preveč na svojo pest. Cela vrsta prememb je toraj na dnevnem redu. V Trst gré baje baron Dipauli. Toda mož se brani z vsemi silami in bi bil k večjemu voljan iti v Inomost kot naslednik Merveldtov. Na vsak način, tako pravijo poučeni krogi, bo rešil krizo baron Dipauli vkljub svoji volji. Ta kandidatura pač ne pomenja ničesar drugega nego iskreno željo, da se baron Dipauli odtegne parlamentarnemu delovanju, kjer je neobhodno potreben svoji stranki, vladi pa provzroča precej preglavic.

Razprava o budžetnem provizoriju se prične v naši poslanski zbornici morda še tekom meseca novembra. Razprava bo brezdvomno zelo burna. Posebno hud boj se bo bil mej posamnimi desniškimi strankami in pa mej desnico in vlado. Izmej desniških strank izjavili so se dosedaj samo Čehi odločno proti proračunskemu provizoriju, dokler ga bo predlagala sedanja Claryjeva vlada. Kakor je vlada povodom razprave o nastopni izjavi žela obilo nezaupnic, tako se ji sedaj prav lahko pripeti, da pogori s svojim provizorijem. Kako se razvijo parlamentarne razmere do konečne razprave, dosedaj še ni pojasneno. Govori se poleg Čehov tudi o Poljaki, da proračuna ne bodo smatrali za »državno potrebo«, toda svet o Poljaki ne more soditi tako pesimistično, da bi si jih mogel misliti v opoziciji. Pač je mogoče, da se pridružijo Čehom Jugoslovani in še nekatere manjše strančice, a vsprejem ima Clary brčkone zagotovljen.

Vohunski sistem v Srbiji, ki je bil že sedaj po vsej deželi, posebno pa v belgrajskih

krogih, v najlepšem cvetju, je sedaj, ko je skupščina odobrila vse Milanove tajne zakone, tudi zakonito uveden. Najprej treba omeniti izгона iz Srbije. Tako odredbo izda vlada lahko za vsak najmanjši »državi nevarni« slučaj. Prebivalstvo sedaj kmalu ne bo smelo glasno spregovoriti besede, da se ne zameri vladnim organom. Uradniki so postali do zadnjega državni vohuni. Posebno važnost se polaga na kršenje pisemskih tajnostij. Vsebina pisem, ki dohajajo na politične osebe ali višje uradnike, je prej znana vladnim organom, nego naslovljencu. Posebno strogo se pazi na pisma, ki dohajajo iz inozemlja. Konečno pa pride na vrsto stroga cenzura inozemskih časopisov. Največkrat taki časniki jednostavno kar zginijo, da nihče ne ve kje, ako jih pa dobi naslovljenec v roke, so celi predali črno zamazani, da so podobni pravim mrtvaškim naznanilom. Ko bi Semlin ne bil tako blizu, bi Belgrajci nikdar ne zvedeli sodbe zunanjega sveta o srbskih razmerah. Vse to vohunsko delo opravljajo neštevilni Milanovi hlapci. Huje pač več ne more biti. Umevno je, da se cele rodbine izseljujejo iz dežele, v kateri je v največji nevarnosti njih svoboda, življenje in imetje.

Portugalci in sedanja vojska. Znano je, da se Angležem grozno sline cede po Delagoaškem zalivu. Ko bi se jim odprla ta najugodnejša pot v Transval, bi bili z nekoliko večjimi močmi kmalu kos burskemu sovražniku. Vršila so se mej obema vladama že dalj časa dotična pogajanja glede popolne prepustitve ali vsaj glede najetja te važne točke ob južno-vzhodno afriškem obrežju. Pogajanja so se sedaj razbila, tako trdijo oficijozni krogi v Lizaboni. Vlada hoče kazati popolno »neutralnost«. Koliko je pa vredna taka neutralnost, danes nihče ne more presoditi, kajti gotovo je, da se Portugalci ne marajo zameriti Angležem. Prav mogoče je toraj, da se sicer Portugalci tekom vojske ne bodo zavzeli za nobeno bojujočo se stranko, vendar pa ne bodo provzročali Angležem nobenih posebnih ovir, ako bi bili voljni prevažati svoje živo »blago« po železnici, ki vodi preko portugalskega ozemlja.

Tedenski koledar.

Nedelja, 12. novembra: 25. pobink.; evang.: Prilika o dobrem semenu. Mat. 13. Martin p. m. — Ponedeljek, 13. novembra: Stanislav K. sp. — Torek 14. nov.: Mena m., Jozafat m. — Sreda, 15. nov.: Leopold vojv. — Četrtek, 16. nov.: Otmar op. — Petek, 17. nov.: Gregor šk. — Sobota, 18. nov.: Posveč. bazilike sv. Petra in Pavla. — Solnce izide 15. nov. ob 7. uri 7. min., zaide pa ob 4. uri 23 min. — Lunin spremen: Ščip 17. nov. ob 11. uri 16 m. dopoldne. — Musica sacra v nedeljo, 12. nov.: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Missa »de Beata« zl. Jos. Foerster, graduale in ofertorij zl. Moric Brosig. — V mestni cerkvi sv.

Iz Lesec v Tržič.

Jos. Lavtižar.
(Dalje.)

Ves razgret, nekaj vsled strahu, nekaj zaradi hitrejših hoje, pridem skozi gozd, kjer se na vrhu klanca odpre obširen pogled po ravnini. A ni mi kazalo postajati in gledati okolice, ker sem še vedno pričakoval, da se zna mož skesati in mi pobrati vse, kar dobi po žepih. K sreči sta bila že po koncu Italijana v bližnji opekarni. Starejši je mlajšemu dajal povelja, naj zakuri ogenj, pri-nese vodo in skuha polento za zajutrek. Še le sedaj začnem dihati prosteje in ko pridem v vasico Slatno, so bili tudi kmetje že pri delu. Na dvorišču so pripravljene sode in košare s sadjem, katero porabijo za stiskanje mošta. Okraj od Begunj do Tržiča in še dalje do Gorič, Trstenika in Preddvora imenujejo »Pod gorami«. Znan je zaradi rodovitnosti in posebej še zaradi množice sadnega drevja.

Takoj za Slatno pride majhno selo Srednja Vas in potem sv. Lucija, znana božja pot po daljni okolici. Sočnati travniki in skrbno obdelane njive se vrste ob cesti. Iz razpoklin žuborijo bistri studenčki, v travi pa se svetijo rudečelična jabolka, ki so padla po noči raz debel, in potniku se skoraj ne more zameriti, ako se pripogne in pobere eno ali dve za prigrizljaj. Pri starem zidanem znamenju, kjer stoji tabla z na-

pisom »v Palovče«, se lahko odpočiješ in raduješ daljnega razgleda po vsi gorenjski strani. Nekoliko bolj otožen vtis dela soha sv. Lucije, ki že težko čaka v zapuščenem zidovju, kedaj jej pozlate obleko in preнове lice, da dobi zopet isto lepoto, katero je imela nekdanj.

Pot pelje vedno ob sredi gore. Na levi se vzdiguje planina Dobrča, na desni imaš strm peščen svet, poraščen z nizkim brinjevim grmovjem ravno pod seboj pa gledaš v tihi dolini kopico hiš s cerkvijo in rudečim zvonikom. To je župnija sv. Jakoba v Lešah. Po več cestnih ridah, ki odpirajo različne prizore, se vstavim slednjič pri lesenem spominku. Na njem je naslikan splašen konj, ki vleče v divjem skoku voz in voznika za seboj. Za vozom leti s sklenjenima rokama prestrašena ženska, na odprtih ustih se jej pozna, da kliče iz vsega grla na pomoč. Vrh podobne je Kristus na križu, kateremu sta ob strani sv. Jožef in sv. Jakob. Pod sliko berem: »Zgodba žalostna in smrt nesrečna 15. marca 1865 Jožeta Justina, doma pri sv. Luciji. Bog mu daj luč nebeško in sveti raj!« V bližini veselo odskakuje vodna pila, kakor bi vedla, da se dandanes tako lahko in drago kupčuje z lesom. Pa le prehitro se svetlijo gozdi in prezgodaj zna v mnogih krajih vmolk-niti sekira.

Sedaj sem dospel na rob hriba k cerkvi sv. Nežbe, ki je delala soseski od nekdanj dokaj

preglavice. Že tretjič so jo morali zidati, ker se jim je hotela podreti zaradi slabe podlage. Prvotna cerkev je stala do leta 1736, takrat so zidali novo, pa tudi ta dobi več nevarnih razpok. Zvezana z železnimi vezmi je bila nekaj let še za rabo, toda tla niso bila stanovitna in po uradnem povelju so jo morali zapreti zavoljo nevarnosti porušenja. Kovorski župnik Franc Bohinec izroči leta 1864. zidanje nove — toraj že tretje — cerkve slovedemu zidarskemu mojstru Matevžu Medvedu, ki jo postavi na zanesljivi temelj t. j. na brano z jelkovimi piloti in od tega časa je menda dobro zavarovana.

Od tu se spusti cesta navzdol skozi poraščen gozd. Dojde me deček, kateremu se je zelo mudilo dalje, toliko pa vendar izvem od njega, da so ga poslali v loterijo. Stavil bode terno s številkami 1, 50, 84 in ambo 15, 27. Ta tržiška loterija, komu ni znana! O njej se sučejo vsakdanji pogovori, za-njo skladajo denar posamezniki ali več skupaj in kolikor ne zastavijo domačini, pomagajo jim še okoličani, ki nosijo ali pošiljajo trdo zasluženi denar v kolekturo. Kako živahen promet, koliko presojevanja, razlaganja sanj, kombinacij, praznovrstva! In ko so razglasene vzdignjene številke — kaka prevara! Kljub temu ne poneha strast, oživlja se marveč še bolj trdno upanje večje sreče, ko bodo izžrebani drugi teden novi dobitki.

(Konec prih.)

Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa in honorem Ss. Angelorum Custodum zl. J. Singenberger, graduale »Benedicta et venerabilis« zl. M. Brosig, ofertorij »Ave Maria« zl. M. Brosig.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. novembra.

(† Nadškof dr. Ivan Nep. Glavina.) Včeraj dopoldne ob polu deseti uri je umrl na graščini v Skednju pri Trstu bivši škof tržaško-koperski, nadškof peluzijski, pap. domači prelat itd., doktor Ivan Nep. Glavina po dolgotrajni in mučni bolezni. Pokojni vladika je bil rojen dne 13. apr. 1828 v Borštu v župniji Dolini pri Trstu, v mašnika posvečen 17. avg. 1852, za škofa poreško-puljskega je bil imenovan 6. okt. 1878, za tržaško-koperskega pa 3. julija 1882. L. 1895. se je odpovedal tržaški škofiji in dobil naslov nadškofa peluzijskega ter je preživel zadnja leta v samotni v Skednju, kamor ga je pregnala surova sila italijanskih političnih nasilnikov, katerim se ni moglo ustavljati predobro, premeško sroce pokojnikovo. Blagi vladika je bil znan kot skromen, plemenit mož ter je bil vsled teh svojih odličnih lastnosti občeprijatelj. Naj počiva v miru!

(Oseba vest) Poroča se da je slovenski drž. poslanec koroški Lambert Einspieler imenovan stolnim proštom v Celovcu. Iskreno čestitamo!

(Laži.) Nekdaj Bleiweisove, sedaj — Malovrhove »Novice« pišejo o shodu gospodarske zveze ter med drugim pravijo: Č. g. Hladnik je pojasnil, da izmed takozvanih katoliških posojilnic sploh nima nobena 500 gld. premoženja, da torej ne more vzeti glavnega deleža. Na to je dr. Šusteršič odgovoril, da posojilnicam sploh ne bo treba vplačati tega deleža, da bodo le po 500 gld. dolga naredile pri »Ljudski posojilnici« in s tem denarjem se napravi osrednja zadruga. — Konstatujemo, da so to same laži, čemur bodo gotovo pridrdili vsi, ki so bili navzoči pri shodu zveze. Nadrobneje prerekati se z »Novicami« ne zdi se nam dostojno, dokler bo ta list služil Malovrhovemu dvoživkarjenju in njegovim lažem.

(Šola družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu.) Z ozirom na dopis iz Trsta nedavno objavljen v »Narodu« glede slovenske šole v Trstu, je zadnji čas, da glavno vodstvo stori pameten ukrep ter vso zadevo preišče. Taki napadi ne spadajo v javnost. Kar se je s trudom združenih Slovencev napravilo, to naj se ne blati v javnosti. Zadeva naj se preišče; kdor je kriv, tisti naj nosi posledice ter se umakni z zavoda.

(Meštanski klub) priredi danes teden veleznimiv družbinski večer.

(Javno predavanje) priredi zopet prihodnje sredo točno ob 1/8. uri zvečer v veliki dvorani Katoliškega doma »Slovenska krščansko-socialna zveza«. Predavanje bode o vzrokih in razvoju vojne mej Angleži in Buri v južni Afriki. Vstop prost.

(Javen društven shod) priredi jutri ob polu 6. uri zvečer »Katol. del. društvo« v svojih društvenih prostorih v Katol. domu.

(Slovensko gledališče.) Ocen o sijajno vspeli Smetanovi operi »Dalibor«, ki se je včeraj pela na slovenskem odru, smo morali odložiti do prihodnje številke.

(»Slovensko gledališče«.) Jutri, v nedeljo 12. t. m. popoldne ob 1/4. uri je prva ljudska predstava v tej sezoni, igra se »Mlinar in njegova hči«. (Izvanredno znižane cene.) — V nedeljo zvečer ob pol 8. uri igrajo se »Razbojniki«; v torek, 14. t. m. poje se drugičkrat v tej sezoni veličastna opera »Dalibor« in v četrtek dne 16. t. m. igra se »Revizor«.

(Učenje ruskega jezika v Ljubljani — prepovedano!) Zadnji hip smo danes zvedeli, da je vlada ruski kurz v Ljubljani — prepovedala! Ker gotovega danes še ne vemo, in ker se nam vest zdi do cela neverjetna, ne izrečemo o tem danes nobene sodbe ter počakamo ž njo, dokler se o resničnosti te vesti ne prepričamo.

(Razpor na Goriškem) je priki el v »Soči« do tega le vsklia: »Proč s črno temo, proč z nazadnjaštvom. Živel svobodomiseln napredek našega naroda«. Naj Gabršček le tako piše, pa bo njegova tiskarna kmalu v »črni temi«.

(Slovinci in skupščina stranke prava.) Današnja »Hrvatska Domovina« prinaša o odzivu Slovencev skupščini stranke prava laskav članek, katerega omenimo obširneje v ponedeljek. — V poročilu z banketa ditamo, da je č. g. župnik Nemeč nazdravil Slovincem ob burnem vsklikanju »Živili Slovenci!«

(Koncert v Celju) priredi narodna godba v Celju pod vodstvom kapelnika g. Koruna na Martinov večer dne 12. nov. v »Narodnem domu«. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 30 kr.

(Obsojen notar.) V Gorici je bila včeraj obravnava proti notarju g. dr. Kotniku iz Komna, ki je udaril dvakrat s palico sodnika gosp. Primožiča na javnem sprehajališču. Gosp. Kotnik je bil obsojen na 140 gld. globe in na stroške.

(Gospodarski procvit Ljubljane.) Znanemu usnarju Hribarju v Ljubljani so včeraj zarubili vse usnje. Gospodarski procvit Ljubljane se je torej pričel kazati že pri občinskih svetnikih.

(Slovenski izgnanci.) Izgon 45 Slovanov iz Merseburga je ustavljen vsled višjega posredovanja.

(O gospodarski zadrugi v Sinčavesi.) Iz Sinčavesi se nam poroča: Gospodarska zadruga je prevzela blaga dne 11. oktobra za 76 gld. 56 kr., dne 17. oktobra za 84 gld. 4 kr., dne 25. oktobra za 284 gld. 33 kr., dne 31. oktobra za 578 gld. 38 kr., dne 8. novembra za 1081 gld. 82 kr. — Promet rapidno raste; blago se bo, kakor se zdaj kaže, lahko prodajalo. Nečuvano je postopanje velikovške občine proti zadrugi. Gospod Podgorc je bil obsojen že pred nekimi dnevi na 25 gld. in drugič na 5 gld. globe, zdaj je obsojen tretjič na 10 gld., ker je na prosti državni cesti zunaj Velikovca govoril z nekaterimi znanimi kmeti o zadrugi. To bo najlepše; menda bodo v slavnem nemškem Velikovcu zdaj vsakogar na vislice obsodili, ki še kaj govori — s kmeti. One slavne obsodbe se utemeljuje z določilom tržnega reda: »Das Anhalten von Fuhrwerken, wodurch Verkehrsstörungen entstehen könnten, ist verboten.« Ker je nemški jezik tako precizen, pravijo, da »Anhalten« pomeni tudi »nagovoriti«. Kakor kaže, bomo morali do zadnje instance, da nas pouči, kako se rabi velikovška nemščina. Še bolj interesantna je obsodba delovodje zadržnega. Tega so obsodili kar naenkrat na 29 gld., in sicer tako: Govoril si s kmetom A., ergo kazen št. 1, s kmetom B., kazen št. 2, s kmetom C., kazen št. 3 itd. A kaj je revež delovodja govoril. Jednemu znanemu kmetu je rekel na cesti: »Vi pa vedno le moko vozite v mesto, žita nam pripeljite.« Čuvaj postave pa stoji vedno pri naših vratih, delovodja je kmeta nagovoril, nagovoriti je »Anhalten«, zapisal ga je in mogočni nemški župan Pintarič se je pokazal v vsi svoji veličastni oblasti; imeti je moral zlate sanje, ko je bil sedel kot sodnik nad zadrugo! Vsemu temu slavnemu junaštvu velikovškemu se smejimo, kmetov nam nekaj odženejo, a kaj to dé? Drugi pa bodo še bolj »nabrušeni« in slavno velikovško mesto bode morebiti še obžalovalo, da je kedaj volilo tako junaškega župana.

(Zaupnice grofu Alfredu Coroniniju) so sklenile dalje občine Čepovan, Medana, Ročinj, Sveti Križ, Podgora in Vogersko.

(»Stvaren odgovor« Zagorskim »narodnjakom«.) Neslanostij, katere prodajajo naši »narodnjaki« po liberalnih in mokraskih časopisih, je pač že sit ves slovenski svet, najbolj pa uredništva imenovanih časopisov. Sprejemajo se dopisi pač le zaradi naročnikov in pa, ker se gre zoper — »klerikalnega zmaja«. Te dopise, bolj »vezane otrobi« hvalijo sami kot »dostojne« in »stvarne«. A kdor bere psovke in surovosti in laži in obrekovanja, spozna, kak pojem imajo ti ljudje o dostojnosti. No! Dostojnosti in olikanosti od njih tudi ne pričakuje nihče, ki jih pozna. Seveda pa je treba tudi na take napade včasih iz taktičnih ozirov in zaradi »občnega javnega mnenja« odgovarjati. Za zabavo, oziroma v zadrego tem dopisunom le nekaj vprašanj: 1. Ali je od vas sedaj tako preganjani kapelan za vami lazil ali vi za njim? Kdo je prvi vabil na razgovor mesca januarja 1898? Vi, ki ste dobili takrat vsled Vašega znanega »narodnjaštva« par gorkih batin v »Slov. L.« za prvo poskušnjo, da niste mogli prav nič odgovoriti. In kapelan kot goreč zagovornik narodne sprave je rad sklenil kompromis vsebine: 1.)

Če vi njega in kršč. soc. stranko v miru pustite, tudi on vas ne bo napadal. 2.) Pri prihodnjih občinskih volitvah se deluje skupno zoper nemčurski odbor. Da je on resno mislil, priča pač jasno vsa gonja, ki se je vsled tega zoper njega začela. 2. Kdo je prvi rušil spravo? Vi! Tako je komandiral »Sl. N.«. Za povod ste vzeli konsum. Odgovorite: kdaj, kje, proti komu se je kapelan izjavil, da misli ustanoviti »konsum« v Zagorji? Dokler tega ne odgovorite, ste natolcevalci, ki ste imeli samo namen, proti njemu vzbuditi sovraštvo. V Zagorji sta že tako dva konsuma in v vsaki hiši ali prodajalnice ali gostilna. 3. Dokažite, da je kapelan v najmanjši zvezi z onim brezimnim pismom, vsled katerega ste skovali g. Weinbergerju surovo in kapelana žalilno »poslano« v »Sl. N.«. 4. Ravno tako lažete in obrekujete, ko mu podtikate notico v »Sl. L.« št. 26. in kopicite surovosti v »Sl. N.«. Obžalujemo vaše puhle možgane, da imajo tako malo spoznavanja. Nagrada za dokaze je 100 gld., če ne pa ostane dopisnik lažnik in obrekovalec. 5. Zagorska posojilnica. Ker imate toliko opraviti z našim »delavskim stavbenim društvom«, ki je registrovana zadruga, potrjena od c. kr. dež. kot trgovskega sodišča, kakor vaša hranilnica, hočemo tudi mi enkrat jasno govoriti: »Delavsko stavbno društvo so lelimanice, katero bo delavce materijalno uničilo. Zato pa delavci, kateri imate kaj premoženja, ne razpolagajte z denarjem, vsaj lahko uvidite, da drugi s kaplanom vred nimajo kaj izgubiti.« Tako Rdlj. št. 20. Namen je jasno-hudoben. Nam je znano, kako se kujejo pri vas dopisi. Vsi skupaj spravite komaj piškav dopis po obilem trudu; zato ste tudi vsi odgovorni za nasledke! Kaj pa je toraj vaša posojilnica »ki uživa popolno zaupanje, katero tudi povsem zasluži«; tako jo hvali »Rodoljub« št. 20. Koliko milijonov pa imate vi njeni odborniki, posebno blagajnik in tajnik poštar Modic, ki ima njene ključe? Predsednik Maur, ki je posestnik, koliko tisoč je imel iz nje izposojenih? Celih 5000 gld. in to na nižje obresti, kot kmetje, vse brez vednosti celokupnega odbora. Če jih ima še, ne vemo, ker »pogleda v knjigo nimamo«. O odborniku M. I. je »javno splošno mnenje«, da je plačal svoje veliko bolj na »planker pufo« kupljeno posestvo kot naše stavbišče z denarjem iz posojilnice. In »javno splošno mnenje« morate sprejeti za trden dokaz tudi od naše strani, ker od svoje strani na njegovi podlagi kapelanu očitata, da laže. Iz te ocene slavnega odbora zagorske posojilnice se pač razvidi, da so naši liberalci kaj malo opravičeni delavce svariti: »vsaj lahko uvidite, da drugi s kaplanom vred nimajo kaj izgubiti.« Toliko še kot vi, ker toliko poštenja in kredita imamo — upamo — tudi še kot vi. Naša hranilnica pa navaja tudi k varčevanju. Nekemu mladeniču — Sokolu se je nabralo po petakih in desetakah, katere je prejemal za izlete in zabave, na posodo, vendar tudi kar pod roko, nekaj stotakov dolga (300 gl.), kar ga je konečno spametovalo, da je začel varčevati in popustil to društvo narodnjakov, pred katerim je kaj rad svaril dobre znance. A blagajnik ima 400 K, nagrade, g. starosta, predsednik 200 kron. Poleg tega se je vpisalo pri računu za ponesrečeni prvi občni zbor še 61 glasovitih kron med razne stroške, kateri »razni stroški« so se pa vsled stroge kontrole gospoda pregledovalca Sterleta morali črtati. »Javno občno mnenje« — in to je pri naših liberalcih popolnoma dokazljivo — je tudi znano, za kaj so bile namenjene. Zatoraj delavci! Nesite raji tisti denar, ki ga mislite vložiti v »stavbno društvo«, raji v njo! Tam se vam bo množil, kot mladi zajci, pri nas pa bote ob vse prišli. Kdo je toraj kriv razpora med posojilničarji, kapelan, ali pa tista dva, ki v njej samovlastno ne oziraje se na pravila in odbor gospodarita?

(Konec prih.)

(Zahvala.) Načelnitvo ljudske in dijaške kuhinje v Ljubljani se zahvaljuje tvrdki Lovca za čebuljo in g. Al. Zormanu za podarjena živila, kakor tudi drugim dobrotnikom za prispevke, podarjene ob pričetku šolskega leta.

(Tiskovna pravda proti »Corrieru«) bi se morala pričeti včeraj pred dunajskimi porotniki, a je

bila preložena. Skoro gotovo se doseže poravnava.

(Iz Suhora.) Tukajšnja šola se je zaprla za 14 dni, ker se ošpice močno razširjajo. Obolelo je do sedaj 85 otrok

(Župnika zasramoval) je mej propovedjo v Trstu 38letni Josip G. Včeraj je dobil za to tri mesece ječe.

(Razpisane ustanove.) Od prvega semestra šolskega leta 1899/1900 dalje se bodo podelile nastopne ustanove: [Konec.] 41. Drugo mesto na posebne študije ne omejene ustanove dr. Jožefa Stroya letnih 119 gld. najprej za ustanovnikove sorodnike in, kadar ni teh, za dijake iz Podbrezja. Pravica predlaganja pristoji knezoškofu v Ljubljani. — 42. Na gimnazijske nauke v Ljubljani na dobo enega leta omejena ustanova Marije Tomc letnih 65 gld., najprej za ustanovnične sorodnike in, kadar ni teh, za druge učence na ljubljanskih gimnazijah. Pravica podeljevanja pristoji ravnateljstvu ljubljanske višje gimnazije. — 43. Tretje in četrto mesto ustanove Jurija Töttingerja po letnih 59 gld. 90 kr. za gimnazijske in višješolske dijake iz župnij Vrhnika, Polhov gradec, Horjul in Bled. Pravico predlaganja izvršuje župnik horjulski kot Schönbrunnerjev beneficiat. — 44. Na posebne študije ne omejena ustanova Janeza Tomšiča letnih 74 gld. 50 kr., za dijake iz vasi Ilirska Bistrica in, kadar ni teh, za dijake istoimenskega sodnega okraja. Pravica podeljevanja pristoji župnemu dekanu v Trnovem v sporazumljenju z županom in občinskimi svetovavci v Ilirski Bistrici. — 45. Prvo mesto na študije v Ljubljani omejene ustanove I. »Unbekannt« letnih 54 gld. 60 kr. za dijake v Ljubljani sploh. — 46. Drugo mesto na gimnazijske nauke omejene ustanove župnika Antona Umeka letnih 130 gld., najprej za dijake ustanovnikovega sorodstva, potem za dijake iz Cerovca, župnije Stopiče, naposled iz župnije Stopiče sploh. Pravica podeljevanja pristoji župniku v Stopičah. — 47. Na VI. gimnazijski razred omejena ustanova Friderika Weitenhillerja letnih 41 gld. 98 kr. za dijake sploh. Predlaganje izvršuje ta čas dvorni svetnik in kancelar nemškega viteškega reda Moric pl. Weitenhiller. — 48. Prvo mesto na posebne študije ne omejene ustanove Antona Alojzija Wolfa letnih 79 gld., najprej za dijake iz mestne župnije Idrije, potem za sinove kmečkih posestnikov škofijskih graščin dvorec Ljubljana in Goričane. Predlaganje pristoji knezoškofu v Ljubljani. — 49. Prvo mesto na gimnazijske nauke na Kranjskem omejena ustanova Pavla Werauna letnih 97 gld., za dijake iz župnije Skocijan pri Dobravi in, kadar ni teh, za dijake iz okoliša okrajnega glavarstva Krškega. — 50. Drugo mesto na gimnazijske nauke omejene ustanove Maksa Wiederahla letnih 75 gld. za učence rojene na Kranjskem. — Prosvitci za katero teh ustanov morajo svoje dokumentirane prošnje vložiti najkasneje do 25. novembra 1899. pri pristojnih šolskih ravnateljstvih.

(Koga zadene krivda?) Konkurenčni razpis javne trafike na Sv. Petra cesti št. 85, razp. številka 18.845 z dne 13. okt. letos afiziran je samo nemški na javni deski mest. magistrata. Ker nam je znano, da fin. uprava razpošilja te vrste razglase v obeh dež. jezikih, bi bilo pač umestno vprašanje, kje se je zgubil slovenski izvod.

(Znamenita iznajdba Slovenca.) Jutri dopoldne in popoldne bodo kazali na tukajšnjem dirkališču novo iznajdbo g. Bajde — kolo, katerega kolesar goni naprej s premikanjem svojega telesa brez pedalov in verige. Na kolesu se bo vozil g. Kubelka. Vstopnina 20 kr.

(Iz Hrušice pri Podgradu) [Istra] dne 10. nov. Pošiljam Vam poročilo o žalostnih dogodljajih v naši okolici. V Javorjih igrali so otroci igro: »je kaj trden most?« »gre prosto moja vojska skoz?« Ko so se med seboj skušali, kateri cesar ima močnejše vojake, pade eden igrajočih otrok ob rob kamena in razbije si nos, da je tekla kri. Ranjenec teče domu povedat, da ga je sosedov Nane, ki je bil pa slučajno takrat za cesarja, vrigel ob tla. Oče ranjenega otroka prihitel med vsele otroke ter jih razžene; a potem zagradi desetletnega Naneta in ga vleče za vrat po strmini kakih 20 metrov daleč, ga obdeluje z rokami in nogami, da je pal nezavesten konečno na tla. Ko se je oče utrudil, prileti še njegov brat in obde-

luje otroka skoro do smrti. Štiri dolge ure se otrok ni zavedel. Šele potem, ko je sprejel sveto olje, postajalo mu je laglje in sedaj je vendar upanje, da otrok ozdravi. Pretepalec in njegov brat, ki sta v strah celi vasi, sramotita vaščane pri vsaki priliki. — V Podgradu so lomili zadnjo soboto kamenje za zidanje nove hiše. Rabili so za razstreljevanje prah. Nasad ni bil dobro pritrjen; kladvo, ki je padlo na nasad, je spodrenilo in prebilo želodec Josipu Benoliču, ki je nasad držal. Delavci so spremili ranjenca domu, kjer je 24 ur pozneje umrl. Niti sam ni mislil, da trka smrt ob njegova ramena, — zdihnil je nepreviden, ker je prepozno klical duhovnika. — Najžalostnejši pa je bil dogodek v Gradišču. Neki Karlo iz Markovščine, oče 9 otrok, je peljal v večer dne 8. novembra zelja in repe svojemu prijatelju v Gradišče. Nasproti bivališča prijateljevega se toči žganje. Ej, to nesrečno žganje! Tja notri v pivnico zaletel se je Karlo, kjer je našel tudi 26 letn. sina gradiškega kovača Mikoliča. Ko je pijača razburila živce, sta se sprla. Besede provzročile so tudi dejanje. Vendar sta konečno pomirjena odšla vsak na svoj dom. Karlotu so odšli konji, ki so stali med tem časom na cesti, sami domu. Gospodar jih je nekaj časa iskal, a ko jih ni mogel najti, napoti se proti Markovščini. Prišedši na svoj dom, mu je žganje zavrelo v glavi, ni mogel pozabiti svojega neprijatelja — kovačevega sina, ter mesto v posteljo, podal se je nazaj v Gradišče, da Mikoliča dobro še enkrat premakasti. Bila mu je zadnja pot na zemlji! Mikolič je bil že v svoji hiši, a ko čuje Karlota, da ga kliče »na korajžo«, prišel je na cesto ter po kratkem prepiranju zagrabil sekuro in s prvim mahljajem usekal globoko rano v glavo, z drugim psekalo do cela roko. En zdihljaj še — in Karlo je bil mrtič na cesti. Ko je Mikolič videl, kaj je storil, podal se je v Podgrad k pravici ter sam povabil komisijo, da stori svoje.

Ubijalec Mikolič bil je vedno nemirne narave. Nikjer ni bilo prepira ali pretepa v vasi in okolici, da bi on odmanjkal. Bali so se ga vaščani sploh, da bi ga sprejeli v družbo. O ubitem pa, komur naj se Všemogočni usmili za dušo, sme se reči: »Kakoršno življenje, taka smrt.« Njegov oče je bil eden najpremožnejših kmetov v vasi in okolici. Ni kadil, ne pil, temveč le varčeval zato, da bi sinu poskrbel boljšo prihodnost. A ko je sin pokojnik prevzel gospodarstvo, udal se je ta pijančevanju in rep je šel za repom iz hleva. Skrbnega očeta je to bolelo in ko je svaril sina, da naj ne zapravlja na tak način, kar je bilo prihranjenega, odgovarjal mu je robato, ob neki priliki celo potegnil kosir in zadal očetu globoko rano v desno roko. Kdo neki se ne bi spomnil ob pokojnikovi smrti četrte zapovedi božje, ki tudi pravi: »Ako ne boš spoštoval očeta in matere, ne boš dolgo živel in ne bo ti dobro na zemlji.« Zli duh gospodari v tej nesrečni družini — in že sin pokojnega Karla, komur je še le 17 let, moral je okušati grenkobo med štirimi stenami v ječi. »Jabolko ne pade daleč od drevesa.« Da bi vendar zadnje navedeni slučaj bil v opomin marsikateremu naših očetov. Naše ljudstvo je siromašno. Kmet gospodar mora sam obdelavati svoja zemljišča, a boljše moči — svoje sinove pa pošilja v Trst in Reko. Tam se družijo z drugorodnimi delavci, a od njih ne pridobijo ničesar dobrega; naučijo se le preklinjevanju, zapravljanju, pijači ter zaničevanju svojih in domačega jezika. Upajmo vendar, da bode nagla neprevidena smrt očeta vsaj tega sina spravila na boljšo pot spreobrnjenja!

(Kolesarsko društvo »Ilirija«) priredi v nedeljo, 12. t. m. ob ugodnem vremenu izlet v Prašce. Zbirališče ob 1. uri popoldne pri »Virantuu«.

(Gluho ženo povezil) je danes dopoldne neznan kolesar na Metnem trgu. 70letni ponesrečeni ženi je ime Neža Vsennig z Glince.

(Iz jedne ječe v drugo) so odvedli minule dni pomočnika Lukana na Dunaju. Dne 29. m. m. je prestal večletno kazen v Taboru, na potu na Dunaj pa je pokradel na neki postaji razno obleko v vrednosti nad 100 gld., ter poskrbel s tem za nadaljno bivališče v neki dunajski ječi.

(Učitelji nadzorniki duhovnov.) »Oest. Schulzeitung« z dne 25. oktobra 1899 poroča, da je vsled nekega ukaza lavantinskega škofa do duhovnov, da naj poročajo o političnem mišljenju in

krščanskem življenju učiteljev na višje mesto, češ, da je to novico prinesel »Slovenski Narod«, predsednik nemške učiteljske zveze poslal vsem učiteljem v državi »Auforderung, zu berichten, ob das Leben der Geistlichen mit ihren Lehren im Einklange stehe, ob es in den Pfarrhöfen Nichten gebe, ob die Köchinnen öfters auf längere Zeit — aus den Pfarrhöfen verschwinden, ob die geistlichen Herren gegen Schule und Lehrer hetzen, ihre Religionsstunden schwänzen, die Unterrichtsstunden todtschlagen, Tractätchen verbreiten, ob sie politische Versammlungen besuchen, ob sie das »Vaterland«, die »Reichspost«, das »Deutsche Volksblatt« u. s. w. lesen.« — Pri nas je že davno centrala za vspehe učiteljskega šnofanja po farovžih »Slovenski Narod«, a tega se ne bojimo. Le naprej! Čista morata biti oba stanova, ki se pečata z vzgojo mladine. Kar bodo učitelji zahtevali od duhovnov, to bodo duhovni zahtevali od učiteljev, namreč krščansko mišljenje in krščansko življenje. Ker je pa liberalcem, ki črtijo duhovna zaradi vere, vsako sredstvo dobro, kličemo duhovnom, ki imajo z učitelji dotiko: Cavete!

(Štrajk izvoščikov) so imeli te dni v Gorici. V štrajku so vstrajali izvoščiki samo dva dni.

(»Konec sveta«) je naslov knjižici, ki je izšla te dni v Dolencu (Fr. Polič) tiskarni v Trstu v drugem predelanem natisu in jo je spisal Amon Zagoršek. 80 strani broječi spis razpravlja z ozikom na dogodek 13. novembra letos o kometih sploh, o svetovnih telesih in o socialnih razmerah na zemlji. Dobiva se v prodajalnici Katoliškega tisk. društva, pri Bonaču in drugih raznih knjigarnah. Komad stane 25 kr.

(Mrtvo truplo) Marije Rehberger s Huj pri Kranju so našli 7. t. m. v 30 — 40 m globokem prepadu ob kokriškem bregu mej Hujami in Čirčičami. Pogrešali so jo od 9. septembra.

(Poskušen samomor.) Iz strahu pred kaznijo se je včeraj popoldne s samokresom trikrat ustrelil sanitetni vojak Fr. Bračko v tuk. vojaški bolnici. Ranil se je na levi roki.

(Nogo si je zlomila) včeraj popoldne delavka Franc. Goropečnik. Padla je z odra pri gradnji hiralnice na Radeckega cesti. Prepeljali so jo v bolnico.

(Nečloveška mati.) V okolici Troifacha na Štajarskem je povila neka vdova otroka. Dala ga je v rejo, ne da bi preskrbela otročiču krsta. Ljudje, pri katerih je bil otročiček nekaj dni v reji, so ga ji vsled tega poslali nazaj. Nečloveška mati je ubogega otročička tako trpinčila, da je umrl. Orožniki so dobili otroka mrtvega v neki skledi v kleti. Pri aretovanju je nečloveška mati tako razbijala okolu sebe, da jo je pet mož komaj ukrotilo.

(Toplo zimo) prerokuje za letos centralni zavod meteorologije na Dunaju.

(Flegmatični morilec.) Delavec Blaž Žitnik je v Marktviertlu na Štajarskem svojega 60letnega gospodarja pobil z lopato in vilami. Ko je gospodar pod udarci izdihnil dušo, šel je k deklam in jim dejal: »Je že zdihnil. Ne bo več žgancev jedel.« Včeraj je bil Žitnik pred graškimi porotniki obsojen na smrt na vešala. Obsodbo je vsprejel s flegmatičnimi besedami: »Je tudi prav!«

(Znižane cene za romarje v Rim.) Uprava italijanskih železnic je naznanila Vatikanu, da je voljna znižati vožne cene na italijanskih železnicah za 70%, ako se ji zagotovi, da se zglašijo 250.000 romarjev. Ako se zglašijo romarjev nad to število, je zagotovljen popust 75 odst.

(Leonardo da Vinci jeva »Zadnja večerja« v Milanu) je v veliki nevarnosti, da jo uniči prevelika vlažnost. Podoba baje že pokriva znatna plesnoba. Te dni se je sestavila posebna komisija strokovnjakov, da prepreči nadaljno škodo.

(Hčerina laž — materina smrt) Minuli teden se je izgubila neki rodbini v dunajskem okraju Favoriten osemletna hčerka Ana. Ob osmih zjutraj je šla v šolo. Po dolgem iskanju in vsestranskem povpraševanju so jo našli zvečer ob 10. uri. Dovedla sta jo dva dečka, dve do tri leta stareja od nje. Dekle je odgovorilo na vprašanje, da sta jo dečka imela zaprto v kleti. Vsled te izpovedi se je sicer boleha mati tako vznemirila, da je drugi dan umrla. Kmalu pa se je dokazalo, da je hči lagala, vendar se pa še ne ve, kje se je potikala celi dan.

(Lvovski škandal pred sodiščem.) Včeraj smo mej brzojavni vestmi poročali v izreku lvovskih porotnikov. Može, katere se je dolžilo, da so sleparili z milijoni, so oproščeni. Predsednik gališkega dež. sodišča je justičnemu ministru naznanil to z značilno brzojavko: »V ogorčenje vseh poštenih ljudi so bili vsi obtoženi oproščeni«.

(Sejmi po Slovenskem od 13. do 18. novembra.) Na Kranjskem; 13. v Bistrici na Notranjskem, v Šmartnu pri Litiji, v Radečah in v Bušči vasi; 14. v Metliki; 16. v Idriji. — Na sloven. Štajerskem: 14. v Gomilici; 15. v Poličanah, na Vrnskem in v Radgovi. — Na Koroškem: 13. v Pliberku; 18. v Starem Dvoru. — Na Primorskem: 13. v Palmi in Sežani; 18. v Jelšanah.

Darovi.

Za Jeranovo dijasko mizo: G. J. Gruden, vmir. davkar na Vrhniki, 10 gld. mesto venca na grob pokojnega župnika Jak. Grudna v znak hvaležnosti. — G. M. Malenšek, župnik št. peterski 5 gld. — G. A. Lesjak, župnik v Želimljah 5 gld. — Dober prijatelj s Krke 4 gld. 86 kr.

Bog plačaj stotero!

Telefonska in brzojavna poročila

Celovec, 11. novembra. Državni posl., kanonik-školastik Lambert Einspieler je imenovan stolnim proštom v Celovcu.

Dunaj, 11. novembra. Pododseka obeh kvotnih deputacij sta imela včeraj popoldne skupno sejo, v kateri je bil na predlog predsednika avstrijske deputacije Schönborn prepustil predsedstvo ogerskemu predsedniku Tiszi. Razprave so se udeleževali člani Beer, Schönborn, Dumba, Falk, Tisza in Csaky. Ker pa ni prišlo do nikakega sporazumljenja glede kvotnega ključa, se je sklenilo, da stavita obe deputaciji nove predloge glede kvote. V to svrhu imata deputaciji danes dopoldne posebni seji in popoldne zopet skupno zborovanje.

Dunaj, 11. novembra. Glede sklepa komisije za državni dolg vlada pravi, da komisija nima pravice odrekati vladi denarnih sredstev, dokler državni zbor ne odkloni § 14. — Govori se, da vlada zopet zahteva, da se skliče komisija, v kateri upa, da bo imela večino, kar grof Montecucoli izjavlja, da bi bil glasoval z manjšino.

Dunaj, 11. novembra. Vodja finančnega ministerstva prosi v posebni noti komisijo za državni dolg, naj razveljavi svoj predvčerani sklep. V poslaniških krogih se trdi, da se komisija ne odzove tej želji.

Dunaj, 11. novembra. Klub nemške ljudske stranke in napredna stranka sta sklenila, da ne podpišeta nobenega predloga, ki bi izšel iz Schönernerjeve skupine.

Dunaj, 11. novembra. Glede kvote se govori, da so Ogrji za 34 odstotkov.

Dunaj, 11. novembra. Upravno sodišče je zavrnilo pritožbo graškega drž. pravdnštva proti oproščanju avskultanta Freissa in prof. Polzerja.

Dunaj, 11. novembra. Sinočnja seja mestnega zbora je bila zopet zelo viharna. Levičarji so mej poročilom odseka za plinovo razsvetljavo provzročili tolik vrišč, da moral župana dr. Lueger sejo predčasno zaključiti.

Rim, 11. novembra. Prihodnji konzistorij se vrši 27. novembra. Naslednji dan odpotuje mons. Tarnassi v Petrograd.

Petrograd, 11. novembra. Ruski listi se dokaj laskavo izrekajo o znani samoški pogodbi, in pravijo, da so razmere mej Nemčijo in Rusijo še vedno najboljše.

Pariz, 11. novembra. V kuloarjih luksemburške palače je napadel včeraj neki Rinder, priča Guerinova, drugo pričo, meneč, da je tajni policaj. Obdelaval ga je s pestmi. S silo so ga morali odvesti proč.

Vojska v Južni Afriki.

Angleži imajo smolo pri vseh svojih podjetjih v Južni Afriki. Na bojišču v Natalu in ob zahodni transvalski meji se morajo vedno pomikati proti jugu ter z velikanskimi izgubami prepuščati

nasprotniku postojanko za postojanko, na poti v Afriko se jim pa dogajajo vedne nesreče. Te dni se je poškodovala že četrta prevozna ladija in poginilo je nad 200 konj, ki so pripadali na ladiji se nahajajočemu konjeniškem polku. Poprej so se že poškodovale ladije »Perzia«, »Puritan« in »Cannig«, katerim so se poškodovali stroji in so se vse morale vrniti oziroma ustaviti sredi pota. Konj in sploh tovarne živine Angleži ne bodo mnogo spravili na bojišče.

O dohodu Bullerjeve armade še sedaj ni ničesar znanega, akoravno so bili že natančno določeni dnevi in bi morala jutri biti v Afriki cela armada. Buri imajo toraj še vedno dovolj časa za potrebne priprave. Z bojišča ni danes nikakih novih poročil, samo priznanje angleškega ministerskega predsednika, da se morajo Angleži neprestano umikati in se bodo prej ali slej do cela umaknili. Pietermaritzburg je sicer še v angleških rokah, toda tudi to mesto pade prej, predno bo došla pomoč. Burom prihaja nova moč iz Oranje države pod vodstvom generala Luke Mayerja. Angleži razpolagajo v tem delu z zelo nezadovoljivo posadko.

Iz Londona sedaj poročajo, da bodo poslali na bojišče 100.000 mož, ker vedo, da s 70.000 ničesar ne opravijo.

London, 11. novembra. Reuterjev urad poroča iz Durban 6. t. m.: Princ Kristijan Viktor je došel danes v Durban in se takoj podal v notranje dežele.

London, 11. novembra. »Daily News« poroča iz Burghersdorfa 6. t. m.: Velik oddelek Burov prihaja skozi Jamestown v smeri proti Queenstownu. Železniški most severno od Colesberga je razdejan. Buri so zasedli Venterstad.

London, 11. novembra. Reuterjev urad poroča iz Eastcourta 6. t. m.: Povsem zanesljive priče potrjujejo, da je Colenso v popolni oblasti Burov.

Kapstadt, 11. novembra. General White sporoča potom golobje pošte, da Buri še vedno streljajo na Ladysmith, vendar znatne škode dosedaj še niso provzročili, ker frče kroglje previsoko.

Dobro domače zdravilo. Izmed sredstev, ki se rabijo za vtolaženje bolečin pri prehlajenju itd. zavzema prvo mesto Liniment. Capsici comp. Richter-jeve lekarne v Pragi. Cena je nizka: 40 kr., 70 kr. in 1 gld. steklenica, ki je znamenovana z znanim sidrom.

V vsakem gospodinjstvu pripetě se pri raznih opravilih ranjenja, radi katerih treba previdnosti, da se prepreči vnetje ali pa onesaženje. V to pa naj se uporabijo sredstva, koja rane hladě in bolečine olajšujejo ter celjenje pospeševajo. Slovit, skoro v vsaki domači lekarni se nahajajoče prašk o mazilo je pač najboljšo sredstvo, katero ima vse lastnosti za tako uporabo. Dobiti je v vseh lekarnah. 4

Umrlj so:

9 novembra. Marija Ocepak, sivilja, 72 let, Rimska cesta 2, kap. — Amalija Bobek, babica, 75 let, Poljanska cesta 9, spridenje jeter

Cena žitu na dunajski borzi

dné 10. novembra 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za jesen	gl. — do gl. —
» » pomlad	8 22 » » 8 24
Rž za jesen	» » » »
» » pomlad	6 82 » » 6 84
Turšica za november	» » » »
» » maj-junij	5 16 » » 5 17
Oves za jesen	» » » »
» » pomlad	5 45 » » 5 46

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m., srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
10	9. zvečer	737,0	6,0	sr. sever	poloblačno	
11	7. zjutraj	736,9	6,0	sr. svzh.	oblačno	0,0
	2. popol.	738,9	13,3	sl. jug	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 6,9 normale: 4,9°.

Špiritni laki, vsakovrstni: lak za usnje, 100-mlni lak, lak za etikete, lak za tla, naravnobarven in v vseh bojah, dobiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 25 11-7

Dobro vrejena gostilna

v Zalogu pri Ljubljani, blizu postaje, se dá v najem, ali tudi prodá.

Več pozvé se št. 6 ravno tam. 886 3-3

906 1-1

Marija Boštar naznanja v svojem in svojih sorodnikov imenu prežalostno vest, da je njih preljubi strijc, oziroma stari strijc, gospod

Matija Bilfan

posestnik

včeraj, dné 10. novembra, ob 3. uri popoldne po dolgi, mučni bolezni, prejemši sv. zakramente, v 80. letu svoje starosti izdihnil blago svojo dušo.

Pogreb pojde jutri, v nedeljo, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Primskovem na pokopališče v Kranj.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Prosi se tihega sočutja.

Primskovo pri Kranji, 11. novembra 1899.

907 1-1

VABILO

k

izvanrednemu občnemu zboru

„Kršć. gospodarskega društva v Idriji,
registrovana zadruga z omejeno zavezo“

kateri bo

v nedeljo, dné 26. novembra t. l.,
ob 4. uri popoldne

v društvenih prostorih hiš. št. 272.

~~~~~

Dnevni red:

1. Izpopolnitev načelstva.
2. Izpopolnenje pravil.
3. Razni predlogi.

F. Svetličič
načelnik.

L. Lapajne.
tajnik.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez izgube, ako hoče prodajati postavno dopušćene srećke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutsegasse 8. 849 10-4

V Prulah

se prodajo pod ugodnimi pogoji manjše in večje

parcele

pripravne za stavbe.

897 3-1

Več pové upravništvo »Slovenca«.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 415 20-15

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z najvećjim uspehom rabljeni prsni sirup raztoplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jačji in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 107 (20-1)

Cena steklenici 1. gld 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje.

SCHUTZ-MARKE
JULIUS HERBABNY WIEN

Prosimo, da se vedno zrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, »Herbabny« vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječe **uradno registrov. varstveno znamko**, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.
lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.
Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v
železnatem vinu
lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani
zmiraj potrdili navedeno množino
železa, so najboljši spričevalo ter
dajejo največje poročstvo za njega
učinek.

To vino je kaj dobro za slabe-
krvne, nervozne in vsled bolezn
oslabele osebe, za blede, slabe
(suhe) in bolehave otroke.

Cena poliliterski steklenici 1 gl.
Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino
plačajo p. n. naročniki. 827 68

*****
Prevzel sem v Spodnji Šiški
gostilno
gosp. **Ant. Pogačnika** ter se najljudneje pri-
poročam slav. občinstvu za obisk z zagotovitom
točne in najboljše postrežbe z jedjo in najboljšimi
vsakovrstnimi pijačami. 882 3-3

Anton Kodre.
*****

Moka
iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju
oddaje se po engros-cenah 259 44-35
v plombiranih vrečkah po 10 in 25 kil v prodajalnici
Maksa Domicelj-a
v Ljubljani, Rimska cesta vis-à vis Gorupovim hišam.
Dostavljanje na dom brezplačno.
Plombe originalne mlinske.
Moka oddaje se tudi v vrečkah po 50, 85 in 100 kil.
Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega doma-
čega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje
z izdelki vseh ogerskih mlinov.

Najnižje cene. Največji izbor.
Skrbno izdelovanje
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

147 33

Objava.
Dovoljujem si p. n. odjemalcem najljudneje
naznaniti, da sem se v torek 31. oktobra preselil
s svojo
trgovino galanterijskega, norimberškega
blaga, igrač in devocijonalij
iz Lingarjevih ulic
na Stolni trg štey. 3
(poprej A. Zeschka trgovina s papirjem.)
Zahvaljujem se najtopleje za že 32 let izka-
zano mi zaupanje in prosim tudi v novem pro-
storu prav številnega obiska.
Veseloštopovanjem
F. M. Schmitt.
870 3-3

Varstvena znamka: **Sidro.**
LINIMENT. CAPSICI COMP.
iz lekarn Richter-jeve v Pragi,
pripoznado izvrstno bolečine olaj-
šujoče mazilo je dobiti steklenica po
40 kr., 70 kr. in 1 gl. v vseh lekarnah.
Zahteva naj se to 509 15-1
sploh priljubljeno domače zdravilo
vedno le v izvornih steklenicah z našo
varstveno znamko „sidro“ iz Richter-
jeve lekarni ter sprejme iz previdnosti
le v steklenicah s to varstveno znamko
kot pristni izdelek.
Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elizabethstrasse 5.

Naznanilo.
Uljudno naznanjam, da se moja **privatna**
pisarna in glavni zastop **Dunajske zava-**
rovalne družbe v Ljubljani sedaj nahaja
v **Prešernovih (Slonovih) ulicah št. 50**
v pritličju, nasproti c. kr. glavne pošte.
Veseloštopovanjem
895 3-3 **Jos. Perhanc.**

Tri krepke dečke
vsprejme takoj za učence v svoj kovaški obrt
Ivan Demšar,
kovač in izdelovalec vóz 903 6-2
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 6.

Zoper protin in
revmatizem
je najboljše, najgotovješe in gotovo učin-
kujoče sredstvo
Zoltan-ovo protinsko in
revmatično mazilo.
Cena za steklenico 1 gl.
v lekarni
dvornega založnika **Béla Zoltan,**
Budimpešta, V.
Tisoči zahvalnih pisem in spričal po-
trjuje, da to čudovito mazilo najstarejši in
najtrdovratnejši protin in revmatizem, celó
takrat, če toplíce ne pomagajo,
v nekaterih dnéh popolnoma in gotovo ozdravi.
Ako se naprej pošlje 1 gl. 30 kr., dojde zdravilo
franko. 796 10-7

Oženjenega, treznega
kravarja
z doruslim sinom, oziroma bratom, katera
znata dobro mlesti, ter se na mlekarstvo, kakor
tudi na govejo živino dobro razumeta, sprejme v
stalno službo **mlekarstvo v Lavrici.**
Mesečna plača znaša ob pripravnem prostem
stanovanju in svoji hrani 40 gl. Žena, oziroma
dorasla hči ima za molžo in pomivanje mlečne
posode posebno plačo.
Prosilci za to službo obrnejo naj se osebnó
ali pismeno na lastnika mlekarne gosp. **Karol**
Lenče-ta v Laverci pri Ljubljani najkasneje
do konca t. m.
Istotam sprejme se takoj tudi
spreten kovač,
kateremu se izroči kovačnica. 890 6-2

Vsestransko jako pohvaljena
„Vzgoja in omika ali izvir sreče“
(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se
hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more
sebe in druge bláziti in prav olikati), se dobi za predplačilo
1 gl. 80 kr., po pošti 1 gl. 90 kr., ali proti poštnemu
povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III., Heger-**
gasse Nr. 15., I. Stock. Th. 12. 717 21-14
Založnik, ozir. prodajalec je voljan nerazrezano in čisto
knjigo v treh dneh tudi nazaj vzeti in denar povrnuti.

Izvrstna, naravna hrvaška
vina
priporočá iz svojega kleta
Mirko Broz v Zagrebu
Oddaja jih v sodih od 50, 100, 200, 300 l,
itd. po 22, 23, 24, 25, 26 liter iz let 1895, 1896,
1897, 1898. Sode računam posebej ali nazaj jem-
ljem franko. Vsa moja vina so analizirana in jamčim
za njih naravnost. 726 50-28

K sezoni **K sezoni**

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste
revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na
trocevne puške
katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najboljše
priporočajo. — Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja,
se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko
spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z veseloštopovanjem
FRAN SEVČIK 618 20-17
puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.
Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Josip Kastelic,
krojaški mojster
v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4
priporočá se prečast. duhovščinini v
izdelovanje vsakovrstne
obleke,
posebno
talarjev, površnikov itd.
Izdelujem **birto, oingulum** in vsako-
vrstne **šemisete**, kakor tudi vsa druga
v to stroko spadajoča dela natančno po meri.
Prosim prečastito duhovščino, da me
blagovoli počastiti s cenjenimi naročili,
zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel,
da izvršim vsako naročilo v največjo za-
dovoljnost prečastih naročnikov.
Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo
dobro urejeno **krojaško delavnico,**
v kateri izdelujem
obleke za gospode in dečke
po najnovejšem kroju, natančno po meri.
Zunanja naročila točna. — Cene pri-
merno nizke. 519 31-24

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
 Sv. Petra cesta št. 6
 se priporoča preč. duhovščini
 v izdelovanju vsakovrstne
duhovniške obleke
 iz trpežnega in solidnega
 blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
 posebno na **haveloke** v naj-
 večji izbiri po najnižjih cenah.
 227 66

Redka priložnost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a
 mizarski pohištveni obrt
 v Ljubljani 650 22-15
 na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)
 priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo
 vsakovrstnega likanega
 in politiranega
pohištva.

gld. 5-, 7 50, 10-, 12-, 14-.

Garniture, divane, madrace

7, 14, do 40 gld.,

madrace na peresih

8, 9 gld.,

dratene madrace

7 gld.,

pulte za mašne knjige

itd. itd.

gld. 10-, 15-, 17-.

Naročila se točno izvršujejo.

Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka priložnost za nakup pohištva

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

Iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki po-
 živilja okus in rahlo odvajajo. Ako se redno rabi, ureja
 želodčovo delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo,
 katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine
 lajša in hladi.

V puščah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Svarilo! Na vseh delih zavitka
 je pristavljena postavno vpi-
 sana varstvena znamka.

Glavna zaloga:

lekarne B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“, c. kr. dvor. založiteljica, v Pragi,
 Mala strana, vogel Spornerejeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dohiva pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, Ub. pl. Trnkoczy, M. Mardetschläger, J. Mayer, ter
 v vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 760 26-5

Št. 37325.

Ustanove.

888 3-2

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je za tekoče leto podeliti sledeče ustanove:

1. Jan. Bernardinjevo v znesku . . . . . gld. 100-	9. Miha Pakič-ovo v znesku . . . . . gld. 130-
2. Jos. Jak. Schilling-ovo v znesku . . . . . » 97-	do katere imajo pravico ubogi obrtniki
3. Jurij Thalmeinerjevo v znesku . . . . . » 94-	meščanskega stanu ali pa njih vdove.
4. Jan. Jost. Weberjevo v znesku . . . . . » 99-	10. Jan. Krst. Kovač-ovo v znesku . . . . . » 151-
do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih	katero je razdeliti med štiri v Ljubljani
meščanov, si so se letos omožile in so	bivajoče revne očete ali vdove-matere, ki
uboge in lepega vedenja.	imajo po več otrok in uboštva niso sami
5. Jan. Nikl. Kraškovič-ovo v znesku . . . . . » 81-	krivi.
do katere ima pravico uboga nevesta iz	11. Marije Kosmačeve v znesku . . . . . » 102-
šentpeterske fare v Ljubljani, ki se je letos	do katere imajo pravico uboge — ženskega
omožila.	spola — uradniške sirote iz Ljubljane, ki
6. Jan. Ant. Fancoj-ovo v znesku . . . . . » 67-	so lepega vedenja.
do katere imajo pravico uboge poštene	12. Helene Valentinijeve v znesku . . . . . » 84-
neveste meščanskega ali pa nižjega stanu.	katero je razdeliti med štiri uboge posle,
7. Jos. Feliks Sin-ovo v znesku . . . . . » 48-	ki ne morejo več delati in so na dobrem
katero je podeliti dvema najbolj révnima	glasu.
deklicama iz Ljubljane.	13. Ustanova za onemogle posle v znesku . . . . . » 50-
8. II. Ant. Raab-ovo v znesku . . . . . » 231-	katero je razdeliti med štiri uboge posle,
To ustanovo je tako razdeliti, da dobi po- lovico uboga, dobro vzgojena meščanska hči, drugo polovico pa uboga vdova ljub- ljanskega meščana	

Prošnje za eno ali drugo teh ustanov vložiti je opremljene s potrebnimi dokazili do 28. t. m. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 2. novembra 1899.

!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje !!

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899: **čez 2 milijona gld.**

Denarni promet v devetih mesecih: **čez 6 1/2 milijona gld.**

Ljudska posojilnica

Preje: Gradišče štev. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld. čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899:
 2,112.219 gld. 99 kr.

Promet v 9 mesecih od 1. jan. do 30. sept. 1899:
 6,757.658 gld. 53 kr.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.
 — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 10. oktobra 1899.

853 8

Dr. Ivan Šusteršič,
 predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
 podpredsednik.

Anton Belec,
 posestnik, podjetnik in trgovec
 v St. Vidu nad Ljubljano.

Odborniki:
 Dr. Andrej Karlin,
 gimn. profesor v Ljubljani.
 Karol Kauschegg,
 veleposestnik v Ljubljani.

Dr. Viljko Schweitzer,
 odvetn. koncip. v Ljubljani.

Frančišek Birk,
 stolni vikar v Ljubljani.

Mattja Kolar,
 župnik pri D. M. v Polji.
 Ivan Kregar,
 načelnik okrajne bolniške
 blagajne v Ljubljani.

Gregor Štibar,
 župnik na Rudniku.

Dr. Janko Brejc,
 odvet. koncip. v Ljubljani.

Dr. Aleš Ušeničnik,
 stolni vikar v Ljubljani.

Slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi se s tem uljudno naznanja, da se je otvoril na Sv. Petra cesti v novo zgrajeni hiši pri

„Avstrijskem cesarju“ nov hotel

kjer so gosp. potnikom na razpolago svitle, lepe, okusne sobice za prenočišče po nizkih cenah.

V gostilni v stari hiši se toči pristen dolenski oviček, bela in črna istrska vina, ter pivo iz Dreher-jeve pivovarne. — Za dobra gorka in mrzla jedila je preskrbljeno ter se prevzamejo abonenti, kakor tudi čez ulico. — Postrežba točna in prijazna. Na razpolago je tudi kegljišče za nekatere dni v tednu.

Gospodom posestnikom in voznikom iz okolice je na razpolago veliko praktično urejeno dvorišče, kakor tudi čeden hlev za konje.

K obilnemu obisku uljudno vabi 863 5-3

Vodstvo hotela in gostilne pri „Avstrijskem cesarju“
nasproti frančiškanski cerkvi.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pešeno po najnižji ceni bandera in vse druge obleke.

Prečastite gospode prosim, da se blagovole pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dražev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zadržuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 250 52-86

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Na sedmih javnih razstavah s prvimi odlikami obdarovano.

Pristno 1860 na
le s T.P.A.P.M. podplatu
C.ПЕТЕРБУРГЪ

šent Petersburgske
galoše

Vsak dan jih izdela
tovarna 848 10-4

40.000 parov!

Edini pogodniki: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

Na drobno se prodajajo v vseh boljših prodajalnicah čevljev in modnega blaga.

Solidna trgovina.

P. n.

780 3-3

Slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi priporočata
za jesensko in zimsko sezono

Češnik & Milavec v Ljubljani,

Špitalske (Lingarjeve) ulice

svojo popolnoma novo založeno trgovino najlepših

novostij

in veliko izbero

blaga za ženske in moške obleke.

Šzorc se razpošiljajo brezplačno po pošti.

Št. 10990.

893 3-2

Razglas.

Od Jakoba pl. Schellenburg-a ustanove je izpraznjeno jedno mesto v tačasem znesku 114 gl. 44 kr., čegar podelitev pristoji deželnemu odboru kranjskemu.

Pravico do te ustanove imajo kranjske gospodičine plemenitega rodu, ki so lepega vedenja in, če teh primanjkuje, tudi druge poštene deklice s Kranjskega, ki so lepega vedenja.

Prosilke naj svoje prošnje

do 25. novembra 1899

pri deželnem odboru kranjskem vložijo. Izkažejo naj se v njih z lastnostmi, ki so potrebne za to ustanovo, osobito pa s krstnim listom.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 6. novembra 1899.

„The Mutual“, zavarovalna družba za življenje v New-Jorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbijalne in po preteku 3 let nezapadljive.

Konečne številke bilance za l. 1898:

Denarno stanje	1.369.576,693-29 kron
Zavezanosti na račun lastnikov polic	1.150.168,487-79 »
Prebitek na račun lastnikov polic	219.408,205-50 »
Zavarovalno stanje vštveši telesne rente	4.795.509,175-81 »
Dohodki leta 1898	299.660,000-— »

Rezerve premij avstrijskih zavarovancev založene so v avstrijski zlati renti pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. — V pollet sami zajamčena posojila in odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte itd. daje 858 26-2

generalno zastopstvo za Kranjsko
v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 16, II. nadstr.

Telefon št. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane etekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

BANKA Maks Veršec
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet št. 847533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto), obresti od dne do dne po 4 1/2 %.

Poštno-hranilnišne položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 10. novembra.

Skupni državni dolg v notah	99 gl. 85 kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 » 55 »
Avstrijska zlata renta 4%	116 » 95 »
Avstrijska krona renta 4% 200 kron	99 » 95 »
Ogerska zlata renta 4%	116 » 55 »
Ogerska krona renta 4% 200	95 » 20 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	903 » — »
Kreditne delnice, 160 gl.	368 » 75 »
London vista	120 » 70 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 » — »
20 mark	11 » 78 »
20 frankov (napoleonidor)	9 » 58 1/2 »
Italijanski bankovci	44 » 85 »
C. kr. cekini	5 » 69 »

Dne 10. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	167 gl. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	156 » 50 »
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	200 » — »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 95 »
Tisine srečke 4%, 100 gl.	138 » — »
Dunavske vravnave srečke 5%	128 » — »
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 » — »
Posojilo goriskega mesta	— » — »
4% kranjsko deželno posojilo	— » — »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96 » — »
Prioritetne obveznice državne železnice	208 » — »
» » južne železnice 3%	167 » — »
» » južne železnice 5%	116 » — »
» » dolenskih železnic 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gl.	199 gl. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	155 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	19 » 80 »
Rudolfove srečke, 10 gl.	26 » — »
Salmove srečke, 40 gl.	84 » — »
St. Genois srečke, 40 gl.	83 » 50 »
Waldsteinove srečke, 20 gl.	65 » — »
Ljubljanske srečke	23 » 75 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	149 » 50 »
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	3090 » — »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	435 » — »
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	71 » 75 »
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	100 » — »
Splošna avstrijska stavbinska družba	262 » — »
Montanska družba avstr. plan.	193 » 50 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	127 » 25 »
Papiraih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.